

În ultimii 10 ani, **Alba Iulia**, un oraș de dimensiuni medii din **Transilvania**, România, cu o istorie de peste 2000 de ani, a devenit o destinație din ce în ce mai atractivă atât pentru turiștii români, cât și pentru cei străini. Datorită eforturilor intense și implicării active a factorilor de decizie publici și privați, patrimoniul său istoric remarcabil este restaurat și pus în valoare treptat, cu sprijin financiar din partea Uniunii Europene. Primele astfel de proiecte au avut ca obiectiv restaurarea Cetății Alba Iulia, **cea mai mare fortăreață de tip Vauban din sud-estul Europei**, precum și conservarea și punerea în valoare a ruinelor din perioada romană a orașului.

Însă, pe lângă aceste proiecte, mai există și alte comori ascunse în Alba Iulia care merită „scoase la lumină”. Un astfel de sit deosebit este fostul **Palat al Principilor Transilvaniei**, o construcție vastă formată din mai multe clădiri și curți interioare, care a fost parțial restaurată între 2017 și 2023.

Proiectul a vizat un palat abandonat, construit în secolul al XV-lea și extins în secolele XVI și XVII. Acesta a fost reședința principală a Principilor Transilvaniei și sediul puterii administrative în întreaga regiune timp de peste 150 de ani. În ultimele trei secole, clădirea a fost folosită de armată, până în 2007, când a fost transferată municipalității locale. Deși suprafața palatului este de aproximativ 10.500 de metri pătrați și cuprinde mai multe părți distincte, din cauza resurselor financiare limitate pentru acest proiect, municipalitatea a reușit să **restaureze și să deschidă publicului** doar clădirea principală a palatului. Costul total al lucrărilor de restaurare și de reintegrare a acestei părți în circuitul public a fost de aproximativ **6 milioane de euro**, iar spațiul a fost transformat într-un muzeu, un centru cultural și un punct de informare.

După ce clădirea a fost inclusă în circuitul public ca **muzeu**, Consiliul Local Alba Iulia a decis ca noul muzeu să aibă un statut juridic distinct, deși va raporta anual către Consiliul Local. În plus, din cauza constrângerilor financiare ale grantului, investiția inițială a acoperit doar lucrările de bază de reabilitare și restaurare a clădirii, fără a include sprijin pentru activitățile culturale necesare pentru redeschiderea acesteia către public în perioada grantului. Astfel, pentru a dezvolta o ofertă culturală destinată comunității locale și turiștilor, a fost încheiat un parteneriat între Municipiul Alba Iulia, Ministerul Culturii și Ministerul Apărării Naționale.

Părțile implicate

- Municipiul Alba Iulia
- Muzeul Palatului Principilor

Beneficiarii principali

- Turisți din România și din străinătate
- Operatorii de turism
- Locuitorii din Alba Iulia
- Companii locale

Resurse necesare

Până în prezent, aproape **6 milioane de euro au fost investiți în restaurarea și valorificarea culturală** a clădirii. De asemenea, organigrama muzeului prevede 21 de specialiști pentru a asigura funcționarea zilnică a noii instituții culturale (arheologi, experți în restaurare, specialiști culturali, logisticieni etc.).

Dovezi ale succesului

Proiectul este considerat un succes datorită schimbării abordării administrației locale în ceea ce privește investițiile în sectorul cultural, întrucât muzeele nu generează profit și nici nu acoperă costurile administrative de bază. Prin înființarea unei organizații culturale independente, municipalitatea poate acoperi parțial costurile administrative și poate oferi sprijin financiar ONG-urilor pentru a menține vie istoria și civilizația locală.

De la deschiderea muzeului, în ianuarie 2024, în doar patru luni de funcționare, peste 20.000 de persoane l-au vizitat. Având în vedere sezonul turistic slab (ianuarie-aprilie) și profilul instituției culturale (muzeu narativ), aceste cifre confirmă succesul proiectului. De asemenea, conform studiului de fezabilitate, numărul estimat de vizitatori în primii cinci ani de funcționare este de 215.000 de persoane, un obiectiv care ar putea fi atins chiar mai devreme.

Potențial de învățare și transfer

Alte regiuni se pot inspira din modul inovator de creare și revitalizare a istoriei locale printr-un muzeu care nu dispune de artefacte fizice, ci transformă absența patrimoniului istoric într-o experiență digitală interactivă.

Muzeul oferă o experiență imersivă în viața Principatului Transilvaniei, fiecare sală prezentând povestea unui principe prin mijloace artistice, artefacte digitale, instalații interactive, colecții de obiecte, documente, surse istorice și scenarii care reflectă principiile lor de viață și guvernare.

